

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Põlva

03.03.2021 nr 1-4/9

Puudega inimese eluruumi kohandamise kulu hüvitamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 42 alusel.

§ 1. Reguleerimisala ja eesmärk

(1) Eluruumi kohandamise kulu hüvitamise kord (edaspidi *kord*) reguleerib eluruumi kohandamise kulu osalist või täielikku hüvitamist Põlva valla eelarves selleks ette nähtud vahendite arvelt.

(2) Eluruumi kohandamise eesmärk on tagada puudega isiku, kellel on puudest tingituna raskusi eluruumis liikumise või endaga toimetulekuga, võimalikult iseseisev ja võimalikult vähest kõrvalabi vajav turvaline toimetulek oma eluruumis, sellesse sisenemisel ja sealt väljumisel, sh hoone välisukse ja eluruumi vahelise käigutee, hoone ja selle territooriumile sissepääsu kohandamist.

§ 2. Mõisted

(1) Korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) Puudega isik – isik, kellel on puue puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse tähenduses;
- 2) kohandatav eluruum – Põlva valla territooriumil asuv puudega isiku omandis või alalises kasutuses olev eluruum (sh juurdepääs sellele), mis on ette nähtud aastaringseks elamiseks ning on kohanduse saaja rahvastikuregistrijärgne ja peamine elukoht;
- 3) eluruumi kohandamine – ehituslik tegevus eluruumi ümberehitamiseks käesoleva korra § 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgil;
- 4) liikuvusega seotud toimingud – püsti, pikali ja istuma saamine, treppidest üles ja alla liikumine, ustest ja väravatest sisse ja välja liikumine;
- 5) köögitoimingud – toiduvalmistamine, söömine ja joomine;
- 6) hügieenitoimingud – pesemis- ja tualetitoimingud;
- 7) eluruumi kohandamise kulud (edaspidi *kulud*) – eluruumi kohandamiseks vajaliku materjali ja ehitustöö kulu;
- 8) hüvitis – summa, mis määratakse ja makstakse kulude osaliseks või täielikuks katmiseks.

(2) Eluruumi kohandamise kuludeks ei loeta tehniliste abivahendite ostmise ja paigaldamise kulusid, kui tehniline abivahend on võimalik osta ja paigaldada sotsiaalhoolekande seaduse alusel kehtestatud tehniliste abivahendite taotlemise ja soodustingimustel eraldamise korra alusel.

§ 3. Õigustatud isikud

Kulud hüvitatakse puudega isikule, kelle rahvastikuregistrijärgne ja peamine elukoht on Põlva vald ning kellel on puudest tingituna raskusi eluruumis liikumise või endaga toimetulekuga.

§ 4. Hüvitise taotlemine

(1) Taotluse võib esitada kuni 31. märtsini ja/või kuni 30. septembrini.

(2) Eluruumi kohandamist taotlev puudega isik (edaspidi *taotleja*) või tema esindaja esitab vallavalitsusele taotluse, milles märgitakse:

- 1) taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood, aadress ja kontaktandmed, arvelduskonto number;
- 2) kohandatava eluruumi aadress ja kasutamise alus (leping, omand, kaasomand);
- 3) eluruumi kohandamise eesmärk (liikuvusega seotud toimingute, köögi- või hügieenitoimingute parandamine) ja planeeritava kohanduse kirjeldus;
- 4) otsuse kättesaamise viis (e-post, lihtkiri või tähtkiri taotlusel märgitud kohandamist vajava eluruumi aadressil);
- 5) esindaja/kontaktisiku olemasolul tema andmed.

(3) Taotlusele lisatakse:

- 1) eluruumi omaniku või kõigi kaasomanike kirjalik nõusolek eluruumi kohandamiseks, kui taotleja ei ole kohandatava eluruumi omanik/ainuomanik;
 - 2) eluruumi omaniku või kõigi kaasomanike kirjalik nõusolek selle kohta, et kohandatud eluruum jääb mõistliku aja jooksul taotleja kasutusse peale kohanduse valmimist;
 - 3) kohanduse puhul, mille maksumus on väiksem kui 5000 eurot, vähemalt üks hinnapakkumine;
 - 4) kohanduse puhul, mille maksumus on 5000 eurot või rohkem, vähemalt kaks hinnapakkumist;
- (4) Põlva Vallavalitsusel on õigus teha taotluse menetlemiseks täiendavaid päringuid ning küsida täiendavaid dokumente.
- (5) Taotlejale antakse hüvitist üks kord viie kalendriaasta jooksul arvates hüvitise määramise otsusest.

§ 5. Taotluse menetlemine

(1) Taotluse menetlemisel kontrollitakse taotleja ja taotluse nõuetele vastavust, eluruumi kohandamise võimalikkust, vajadust ja otstarbekust.

(2) Eluruumi kohandamise vajaduse, võimalikkuse ja otstarbekuse hindamisel arvestatakse järgnevaid asjaolusid:

- 1) puude raskusastet;
- 2) reaalselt toimetulekutakistust koduses keskkonnas;
- 3) asjaolusid, mis peale kohanduse teostamist parandavad puudega inimese elukvaliteeti, sh vähendavad hoolduskoormust;
- 4) eluaseme üldist olukorda;
- 5) kohanduseks vajalike kommunikatsioonide/trasside olemasolu;
- 6) kohandatavas eluruumis elavate isikute koosseisu ja teiste kohandatavas eluruumis elavate erivajadustega inimeste olemasolu;
- 7) perekonnaseaduse § 96 alusel ülalpidamiskohustusega isikute olemasolu;
- 8) kohanduse saaja ning tema ülalpidamiskohustusega isikute majanduslikku võimekust.

(3) Põlva Vallavalitsus koostab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolude kohta hindamistabeli.

(4) Kui taotluses või selle lisadokumentides on nõutud andmed jäetud esitamata, nendes on muid puudusi või otsustamiseks on vaja esitada lisadokumente ja/või -kooskõlastusi, määratakse puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg, selgitades, et tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võib jätta taotluse läbi vaatamata.

§ 6. Taotluste hindamine

(1) Põlva Vallavalitsus moodustab taotluste hindamiseks vähemalt kolmeliikmelise komisjoni (edaspidi *komisjon*).

(2) Komisjon koostab hindamistabeli punktide alusel taotlejate pingerea.

(3) Pingerea alusel määratakse hüvitisi kalendriaastaks eraldatud eelarvevahendite ulatuses.

(4) Komisjonil on õigus teha ettepanekuid säästlikumaks lahenduseks lähtudes puudega inimese tegelikust abivajadusest, arvestades töö ja materjali hinnapakkumisi ning tööde mahtusid.

§ 7. Hüvitise määramine

(1) Hüvitise määramise või sellest keeldumise otsustab vallavalitsus korraldusega komisjoni ettepanekul kümne tööpäeva jooksul pärast taotluste esitamise tähtaega (31. märts ja 30. september).

(2) Vallavalitsus võib otsuse tegemisel lähtuda komisjoni poolt pakutud säästlikumast lahendusest.

(3) Hüvitise määramisest võib keelduda juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) vallavalitsusele ei ole esitatud kõiki teadaolevaid tõeseid ja täielikke andmed, dokumente ja muid tõendeid, mis on vajalikud hüvitise määramise otsustamisel;
- 2) taotleja ei ole kohanduse saamiseks õigustatud isik;
- 3) eluruumi omanik või kaasomanik/-ud ei anna eluruumi kohandamiseks nõusolekut;
- 4) taotleja või tema esindaja ei võimalda taotluse asjaolusid ja eluruumi kontrollida;
- 5) eluruumi soovitud viisil kohandamine ei lähtu taotleja vajadustest;
- 6) eluruumi on võimalik kasutada ebamõistlikult lühikese aja vältel eluruumi lepingulise kasutusõiguse tähtajast või tehnilisest seisukorrast tulenevalt;
- 7) taotleja või tema seadusjärgsete ülalpidajate varaline seisund võimaldab kulu kanda ise;
- 8) eelmise hüvitise määramise otsusest on möödas vähem kui viis kalendriaastat;
- 9) eluruumi soovitud viisil kohandamine ei ole ehituslikult või tehniliselt mõistlik, sest tulenevalt eluruumi üldisest olukorrast kaasnevad kohandusega ka muud suuremahulised tööd;
- 10) esinevad muud asjaolud.

§ 8. Hüvitise määr

Hüvitise maksimaalsed määrad kehtestab vallavalitsus korraldusega.

§ 9. Hüvitise maksmine

(1) Hüvitise väljamaksmiseks esitab taotleja vallavalitsusele kulu tõendavad dokumendid.

(2) Põlva Vallavalitsus kontrollib eluruumi kohandamiseks tehtud tööde ja kuludokumentide vastavust ning koostab kontrollakti.

(3) Hüvitis makstakse kohandusele vastavate tegelike kulude alusel. Kulu, mis ületab määratud hüvitise summat, ei kuulu hüvitamisele.

(4) Hüvitis makstakse välja hiljemalt 30 tööpäeva jooksul pärast kontrollakti koostamist taotluses märgitud arvelduskontole.

(5) Taotleja surma korral otsustab hüvitise maksmise vallavalitsus.

(6) Vallavalitsusel on õigus jätta hüvitis välja maksmata kui:

- 1) tööd ei ole teostatud toetuse taotluses ja lisadokumentides kirjeldatud viisil;
- 2) kohandus on tegemata;
- 3) muudel põhjendatud juhtudel.

§ 8. Alusetult saadud hüvitise tagastamine

Alusetult saadud toetuse tagasinõudmine toimub sotsiaalseadustiku üldosa seaduse paragrahvides 31–35 sätestatud korras.

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval peale Riigi Teatajas avaldamist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Lennart Liba

volikogu esimees

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu 03.03.2021 määruse eelnõu nr 1-4/9 "Puudega inimese eluruumi kohandamise kulu hüvitamise kord" juurde

Sissejuhatus

[Sotsiaalhoolekande seaduse](#) (edaspidi *SHS*) § 3 sätestab, et sotsiaalhoolekandelise abi andmisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest ning eelistatakse abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja isiku suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt.

SHS § 14 lõike 2 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus korraldada sotsiaalteenuseid ja maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud tingimustel ja korras.

Üheks kohaliku omavalitsuse korraldatavaks sotsiaalteenuseks on eluruumi tagamise teenus. SHS § 42 – isikuid, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudest tingituna raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega, abistab kohaliku omavalitsuse üksus eluruumi kohandamisel või sobivama eluruumi saamisel. Eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamisel tuleb lähtuda põhimõttest, et puudega isik saaks võimalikult kaua elada koduses keskkonnas.

Puue puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 mõistes on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsel alustel.

Alates 2018. aastast eraldas riik kohalikele omavalitsustele toetust puuetega inimeste eluruumide kohandamiseks. Sotsiaalkaitseministri 26. veebruari 2018. a määrusega nr 4 "Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine" (edaspidi *ministri määrus*) kehtestati eluruumi kohandamise toetuse määramise tingimused ja puudega inimese kasutuses oleva eluruumi kohandamise kord "Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020" prioriteetse suuna 2 "Sotsiaalse kaasatuse suurendamine" meetme 2.5 "Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks" tegevuse 2.5.2 "Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine" raames.

Projekti rahastusmudel – 85% kuludest katab riik, 15% KOV.

Määruse vastu võtmine on vajalik seetõttu, et ministri määruse § 24 lõikes 4 on sätestatud KOVi kohustus – toetuse saaja (KOV) jätkab vähemalt viie aasta jooksul arvates projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest puudest tuleneva tegevuspiiranguga inimeste eluruumide kohandamist vastavalt nende individuaalsetele vajadustele.

Sotsiaalkindlustusameti andmetel oli Põlva vallas aastal 2020 puude raskusastme kehtiva otsusega isikud 3 262.

Kokku on projektiperioodil kohandatud 71 eluruumi, et parandada hügieeni- ja liikuvusega seotud toimingute teostamist. Kohandust vajavaid inimesi on oluliselt rohkem – rahuldamata jäi ligikaudu 50 taotlust.

Puudest tingitud terviseprobleemid võivad olla takistuseks koduses keskkonnas toime tulemisel. Inimese vajadustele vastava/-te kohandusega/-tega on võimalik need takistused kõrvaldada.

Kohanduste eesmärk ongi kaasa aidata puudega inimeste erivajadusest tulenevale vajadusele eluaseme kohandamiseks, et suurendada seeläbi nende iseseisvat enesega toimetulekut koduses keskkonnas, toetada puudega inimeste inimväärikust ning vähendada hoolduskoormust ja tugiisikute/isiklike abistajate vajadust.

Sotsiaalvaldkonna 2021. a eelarves on puudega inimeste eluruumide kohandamiseks planeeritud 50 000 eurot.

Määruse vastuvõtmiseks on vajalik vallavolikogu poolthäälte enamus.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Määruse mõjud

Suureneb puudega inimeste iseseisev toimetulek kodus keskkonnas, väheneb hoolduskoormus ja tugiisiku/isikliku abistaja teenuse vajadus.

Rakendamisega seotud tegevused, kulud/tulud

Määruse rakendamisega seotud kulud hüvitatakse sotsiaalvaldkonna eelarvest.

Määruse jõustumine

Põlva Vallavalitsus teeb ettepaneku jõustada määrus kolmandal päeval peale Riigi Teatajas avaldamist.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Eelnõu on Põlva Vallavalitsuse poolt heaks kiidetud 05.05.2021 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Määruse jaotuskava

Avaldamiseks Riigi Teatajas

Avaldamiseks Põlva valla kodulehel

Delta kaudu teadmiseks sotsiaalosakonna teenistujad

Eelnõu koostaja

Helen Metsma

sotsiaalosakonna juhataja